

Vragen en misconcepties van ‘moeilijk bereikbare’ groepen over de bevolkingsonderzoeken naar borstkanker, darmkanker en baarmoederhalskanker

Dit document is opgesteld op basis van co-creatie sessies die door het AmsterdamUMC zijn gehouden in de periode najaar 2023 tot en met zomer 2025. Deze co-creatie sessies maakten deel uit van het project ‘Informing and supporting hard-to-reach populations from underserved groups in decision-making about cancer screening’ (Zon-Mw, projectnummer: 05550402110012).

De co-creatie sessies hebben voor mannen en vrouwen en voor de groepen met de verschillende migratieachtergronden (Surinaamse, Turkse of Marokkaanse migratieachtergrond of geen migratieachtergrond) apart plaatsgevonden. In totaal hebben er 40 co-creatie sessies plaatsgevonden.

In dit document zijn allerlei soorten vragen opgenomen die leven bij de doelgroep. De vragen die voortkomen uit mogelijke misconcepties zijn **geel gemarkeerd**. De onderliggende mogelijke misconceptie is erachter verwoord in het **rood**.

Dit document is opgesteld voor het Toegankelijkheidsproject van het RIVM en mag zonder toestemming niet verder verspreid worden.

Voor vragen en toestemming voor het delen van dit document met derden kan contact worden opgenomen met Inge van Strien: i.vanstrien@amsterdamumc.nl of Olga Damman: o.damman@amsterdamumc.nl

BVO borstkanker

Vrouwen BVO borstkanker - iedereen

Algemeen BVO

- Waarom wordt je uitgenodigd voor het onderzoek?
- Wat is het doel van het bevolkingsonderzoek? **Misconceptie: het is een diagnostische test**
- Als er borstkanker wordt gevonden, betekent dit dan dat je borst er af moet? **Misconceptie: als je een negatieve uitslag krijgt heb je borstkanker en moet je borst er af**
- Is het gratis of gaat het van je eigen risico af?
- Moet je zelf contact opnemen als je 50 wordt?
- Is er ook informatie/video in het Turks/Arabisch?

Hoe vaak en leeftijdsgrenzen

- Hoe vaak is het bevolkingsonderzoek? Om de hoeveel jaar?
- Waarom de leeftijdsgrens?
- **Waarom krijg je niet vanaf 30 of 35 jaar een uitnodiging?** Je hoort van zoveel vrouwen van jonger dan 50 dat ze borstkanker hebben. **Misconceptie: je hebt een groot risico als je jong bent**
- **En waarom tot 75? Ben je het daarna niet meer waard?** **Misconceptie: screening levert altijd voordeel op (in elk geval meer voordeel dan nadeel)**
- Kun je naar de huisarts gaan voor een doorverwijzing als je je zorgen maakt? Bijv als je je een onderzoek wilt voor je 50^e of na je 75^e?
- Als het erfelijk is en je vaker wilt checken? Kan dat via de huisarts?

Uitnodiging/praktisch

- Hoe moet ik een afspraak maken met DigiD?
- Hoe kun je de afspraak verzetten?
- Waarom staat er geen datum en locatie meer in de brief?
- Waarom verandert het elke 2 jaar? (Het systeem, elke keer wat anders: hoe afspraak maken, de locatie waar je heen moet).
- Als je niet hebt meegedaan, tot wanneer kun je dan nog bellen? Binnen welk tijdsbestek is de uitnodiging geldig? -> belangrijk als je voorlichting geeft, kunnen vrouwen dan zelf nog een afspraak maken of moeten ze wachten tot ze weer een brief krijgen?

Locatie

- Waarom is de locatie soms ver weg? Vóór de corona zat je gewoon met de burens met z'n allen bij de bus (als gehele wijk) in de buurt.
- Waarom staat de bus soms dichterbij, maar moeten ik ver weg?
- Kun je naar een andere locatie? Hoe regel je dat?
- Waarom kunnen sommige vrouwen wel zelf een locatie kiezen en anderen niet?
- Waarom is het onderzoek niet in het ziekenhuis maar in een bus?
- Als je een beperking hebt kun je dan wel naar de bus?
- In de bus doet het meer pijn omdat het routinewerk is. In het ziekenhuis doet het minder pijn.
- Locatie (Amstel) is heel groot en een vrouw onvriendelijke omgeving, dat is een drempel.

Onderzoek

- Hoe ziet het apparaat er uit? (1^e keer)
- Is er een filmpje met uitleg hoe het onderzoek in z'n werk gaat? Vooral voor degenen voor het eerst deelnemen.
- Belangrijk dat je weet wat je te wachten staat. Gaan ze bijvoorbeeld vragen naar medicatie of andere gegevens?
- Wat houdt het onderzoek precies in? Wat gaan ze precies doen tijdens het onderzoek? Stap voor stap uitleg. Als je weet wat je kunt verwachten ben je minder nerveus.
- Onderzoek is pijnlijk, dat moet voor het onderzoek wel goed benoemd worden (niet zeggen *gevoelig*, maar echt pijnlijk)
- Vertellen dat je borst wordt platgedrukt en dat het pijn doet
- **Is de UV-straling van de mammogram slecht voor je? Misconceptie: juist door de straling van het bevolkingsonderzoek kun je borstkanker krijgen.**
- Zijn er andere mogelijkheden dan een mammogram?
- Zou het onderzoek niet via het bloed kunnen?
- Waarom niet het nieuwe apparaat waar ze je borsten niet pletten? (was in het nieuws over een apparaat in het LUMC)
- **Na het maken van de mammogram moet je wachten omdat ze kijken of de foto is gelukt. Ze kijken dan nog niet of je kanker hebt. Misconceptie: dat er meteen wordt gekeken of er iets aan de hand is**
- Soms heb je twee foto's nodig, dus je bent ook angstig bij het wachten voor de goedkeuring van de foto.

Uitslag

- **Vrouwen wisten niet dat een brief eigenlijk altijd een positief resultaat is. Je merkt dat dit meteen opluchting geeft, nu hoeven ze niet meer zenuwachtig te zijn bij het openen. Misconceptie: als je een brief krijgt met de uitslag is het slecht nieuws**
- Als de uitslag niet goed is, belt de huisarts dan altijd? Betekent een brief zonder dat de huisarts heeft gebeld dus een goede uitslag?

(Risico op) borstkanker

- Wat kun je zelf doen tussen een goede uitslag en de volgende uitnodiging?
- Hoe kun je het beste zelfonderzoek doen? Want je hebt ook melkklieren. Hoe herken je het? Ene keer zijn je borsten gespannen, andere keer niet. Is er een video hiervan?
- Hoe kun je er zelf achter komen of je borstkanker hebt? Zijn er bepaalde kenmerken? Hoe kun je het zelf vinden in je lichaam?
- Wat zijn risicofactoren voor borstkanker? Zijn erfelijkheid en eten risicofactoren?
- Als je vader prostaatkanker heeft heb je dan als dochter meer kans op borstkanker?
- **Hoe zit het als familieleden andere vormen van kanker hebben, heb ik dan meer risico op borstkanker? Misconceptie: dat kanker één ziekte is en daardoor allerlei soorten kanker samenhangen**
- Komt borstkanker van hormonen die niet goed zijn/niet goed werken?
- Wat is nu gezonde voeding? Tegenstrijdige informatie, bijv over brood eten.

BVO borstkanker - Nederlandse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Wat als je implantaten hebt? Kun je dan gewoon deelnemen?
- Waarom mag je vooraf geen zinkzalf gebruiken?
- Kleine borsten doet zeerder, dan doen ze ook je ribben zeer.
- Blijven de foto's bewaard? En hoe lang dan?
- Kan er bij volgende uitnodigingen aan worden gegeven wat er anders is ten opzichte van de vorige keer? Zijn er wijzigingen ten opzichte van de vorige keer?
- Waar kan ik terecht met een klacht?
- Waar kan ik terecht als ik een tijd na het onderzoek heel veel pijn heb?

BVO borstkanker - Surinaamse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Kun je niet juist kanker krijgen van een mammogram? Omdat het alles in elkaar drukt? En dat daardoor je cellen kapot gaan? **Misconceptie: je kunt juist borstkanker krijgen van deelname aan het BVO omdat je cellen/weefsel beschadigd kan raken doordat je borsten samengedrukt worden voor de foto.**
- Aan je dochters vertellen dat als ze borsten krijgen ze uit moeten kijken met spelen, omdat er anders binnenin beschadigingen kunnen komen. **Misconceptie: borstkanker ontstaat doordat weefsel/cellen in je borsten beschadigd raken.**
- Vroeger kreeg je altijd gewoon Bita om dit allemaal te voorkomen. Dat spoelt/wast de viezigheid weg, het reinigt. **Misconceptie: Bita (Surinaams bitterhout waar je thee van kan maken) kan kanker voorkomen / als je Bita gebruikt hoeft je niet deel te nemen aan het BVO**
- Kun je iemand meenemen als je het spannend vindt?
- Wat betekent de uitslag precies? Is het een goede uitslag of niet? Woorden als uitslag en afwijking zijn lastig.

BVO borstkanker - Turkse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Je moet goed zorgen voor je lichaam, dat hoort ook bij het geloof.
- Benoem dat het apparaat het beter ziet dan zelf onderzoek.

BVO borstkanker - Marokkaanse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Vanuit het geloof is het belangrijk om goed voor je lichaam te zorgen omdat je het hebt gekregen. Deelname aan screening hoort daarbij omdat dat goed is voor je gezondheid en je zo voor je lichaam zorgt.
- Angst voor de uitslag, maar ook voor de pijn.
- Is er hulp voor als je wel wilt gaan, maar je weet niet hoe je er moet komen?
- Wordt het onderzoek altijd door een vrouw gedaan?
- Mag ik vragen of een vrouw het onderzoek doet?
- Wanneer er sprake is van borstkanker, dan wordt het taboe. De screening zelf is niet echt een taboe, maar het begint vooral de spelen als je 'de ziekte' hebt.

BVO darmkanker

BVO darmkanker - iedereen; mannen en vrouwen

Algemeen BVO

- Is het onderzoek hetzelfde voor mannen en vrouwen? En worden ze ook even vaak uitgenodigd?
- Wat moet je precies doen als je meedoet aan het BVO?
- Is het BVO een colonoscopie? **Misconceptie: deelnemen aan het BVO darmkanker betekent dat je een colonoscopie krijgt.**
- Is het onderzoek voor mensen die problemen hebben met hun ontlasting, zoals obstipatie? / Moet je ook meedoen als je geen problemen hebt met je darmen? **Misconceptie: het BVO is voor mensen die klachten hebben. Als je geen klachten hebt is het niet zo belangrijk om mee te doen.**
- Geldt het bevolkingsonderzoek ook voor risico patiënten?
- Kun je door mee te doen aan het BVO er snel en nog op tijd bij zijn? **Misconceptie: het BVO is een diagnostische test.**
- Ga je dood als je een slechte uitslag hebt / er darmkanker wordt gevonden? **Misconceptie: als je een negatieve uitslag krijgt betekent dit dat je binnen afzienbare tijd zult overlijden**
- Wat wordt bedoeld met een voorstadium? **Misconceptie: het BVO zoekt kanker op (en geen voorstadium)**
- Wat is de relatie tussen darmkanker in een vroeg stadium ontdekken en het voorkomen?
- Wat zijn poliepen?
- Hoe hebben poliepen in de darmen met darmkanker te maken?
- Maar niet alle poliepen zijn slecht toch? Worden ze wel altijd weggehaald?
- Als er poliepen worden verwijderd, zit je dan goed/veilig? Of komt het terug?
- Is een colonoscopie via je mond?
- Wat wordt er bedoeld met complicaties bij colonoscopie?
- Is het BVO gratis of gaat het van je eigen risico af?
- Gaat het vervolgonderzoek van je eigen risico af?
- Als je zelf het onderzoek eerder (voor je 55^e) wilt doen via je huisarts, moet je er dan zelf voor betalen?
- Is er ook informatie/een video in het Arabisch/Turks/Surinaams?

Hoe vaak en leeftijdsgrenzen

- Hoe vaak krijg je een uitnodiging?
- Waarom elke 2 jaar, is vaker niet beter?
- Vanaf welke leeftijd word je uitgenodigd?
- Wie bepaalt de leeftijdsgrens?
- **Waarom begint het niet al bij 40 jaar? Je kunt het toch ook voor je 55^e krijgen?** **Misconceptie: je hebt een groot risico als je jong bent**
- Hebben mensen boven de 55 jaar meer kans om darmkanker te krijgen?
- **Waarom word je tot 75 jaar uitgenodigd? Is dat geen leeftijdsdiscriminatie?** **Misconceptie: screening levert altijd voordeel op (in elk geval meer voordeel dan nadeel)**
- **We worden toch ook steeds ouder? Meestal als je ouder bent gaat het toch juist sneller (de kankergroei/verslechtering)?** **Misconceptie: bij ouderen groeit de kanker sneller.**
- Wat moet je doen als je klachten hebt maar nog geen 55 bent?
- Wat als darmkanker in je familie zit? Waar kun je dan terecht?

Uitnodiging/praktisch

- Als je de uitnodiging niet hebt gehad kun je die dan ergens opvragen?
- Kun je later nog meedoen? Tot wanneer kan dat nog?
- Als je toch nog mee wilt doen, maar je hebt de brief niet meer, kan dat dan? -> belangrijk bij voorlichting geven.
- Waarom moet je via DigiD de gegevens van je huisarts doorgeven?
- Kun je de informatie over je huisarts niet meesturen met het buisje? Door een briefje of door het op het zakje te zetten?
- Wanneer krijg je de volgende uitnodiging? (Met name wanneer er wel bloed is gevonden is dit verwarrend omdat er verschillende verhalen en opties zijn.)
- Waarom na colonoscopie pas na langere tijd weer een uitnodiging?

Onderzoek

- Hoe met je de test uitvoeren?
- Hoe ziet dat buisje er uit waar die ontlasting in moet?
- Gaat het om zo weinig ontlasting met de test? Je hoeft niet te scheppen met een lepel? Het is dus niet vies? **Misconceptie: je moet veel ontlasting inleveren / je moet je ontlasting in een buisje scheppen / het is een vies onderzoek**
- Maakt het uit wat voor soort ontlasting je hebt? Hoe moet 'de bolus' er uit zien? (stevig, zacht, diarree geen keutels?)
- Als je slijm bij je ontlasting hebt kun je dan mee doen?
- Maakt het uit wat je hebt gegeten? Bijvoorbeeld rode bieten dan is je ontlasting rood. **Misconceptie: er wordt gekeken of je ontlasting rood is ipv getest op aanwezigheid van bloed.**
- Hoe diep moet je in de ontlasting prikken?
- Hoe moet je 4 plekken doen bij kleine drol?
- Hoe moet je het precies met het toilet doen? Hoe zorg je dat de wc droog is? En bij een wc zonder plateau?
- Kun je naar de huisarts of het laboratorium als het niet lukt om het onderzoek zelf te doen?
- Waar wordt je ontlasting op getest?
- Bloed kan ook van aambeien komen toch?
- Kun je het ook inleveren bij de huisarts of apotheek? Er zijn weinig brievenbussen en postbezorging is onbetrouwbaar.
- Tot hoe laat kan ik het op de brievenbus doen?

Uitslag

- Is het een slechte uitslag als er bloed in je ontlasting zit? Heb je dan darmkanker? **Misconceptie: de test toont aan of je darmkanker hebt i.p.v. dat het een indicatie is voor verder onderzoek / er ook een voorstadium gevonden kan worden.**
- Wordt je ook doorgestuurd voor een colonoscopie als het bloed in de ontlasting door aambeien komt?
- Weet de huisarts de uitslag niet automatisch? Waarom niet?
- Staat er bij slecht nieuws in de brief dat je zelf contact moet opnemen met je huisarts?

(Risico op) darmkanker

- Hoe ontstaat darmkanker?
- Wat is darmkanker precies?
- Is darmkanker erfelijk?
- Wat is de rol van genen in het krijgen van darmkanker?

- Wanneer heb je meer risico en val je een hogere risicogroep? / wat zijn risicofactoren?
- Als mijn vader overleden is aan darmkanker, vergroot dat dan mijn kans op andere kanker soorten?
- Wat zijn de symptomen/klachten van darmkanker, hoe kun je erachter komen dat je het hebt? Kun je zelf iets voelen? Bijv buikpijn? Kun je de poliepen zelf voelen?
Misconceptie: ik kan zelf ook merken aan mijn lichaam of ik darmkanker heb
- Hoe kun je darmkanker voorkomen? Wat kun je zelf doen?
- Wat is de relatie tussen eten en darmkanker? Wat is gezonde voeding voor je darmen? Wat is de rol van voeding en teveel E-producten?
- Wat is de relatie met vlees eten en wat is dan rood vlees? Verhoogd het eten van varkensvlees het risico op darmkanker?
- Poliepen kun je toch ook op andere plekken krijgen zoals in je neus?

Bekendheid

- Waarom is er niet meer aandacht voor bijvoorbeeld via reclames, sociale media, YouTube, ochtendprogramma etc? Of door filmpje op het scherm bij de apotheek/huisarts? Of bijv bekende mensen die erover praten, dat helpt ook.
- Is er ook informatie voor jongeren? Dan kunnen zij het uitleggen aan de ouderen.

BVO darmkanker - Vrouwen

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Waarom is borstkanker al vanaf 50 en darmkanker vanaf 55?
- Waar testen ze de ontlasting op?
- Kunnen ze onderscheid maken tussen bloed van menstruatie en het bloed in ontlasting?
- Maakt het uit of het ontlasting van de avond of ochtend is (omdat dit met urine wel zo is).
- Minder bekend over BVO darmkanker dan over BVO borstkanker.

BVO darmkanker - Mannen

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Kan stress darmkanker veroorzaken?
- **Waarom is er geen bevolkingsonderzoek naar prostaatkanker?**
Misconceptie: Een BVO naar prostaatkanker is nuttiger dan een BVO naar darmkanker.
- Is er ook meer informatie over prostaatkanker?
- Waarom krijg je soms geen terugkoppeling/uitslagbrief? Is het dan wel aangekomen?
- Hoe moet je een nieuwe test aanvragen als datum is verstreken?
- Moet je betalen als je een nieuwe test wilt aanvragen?

BVO darmkanker - Vrouwen Nederlandse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Hoe werkt het als je al in het ziekenhuis bent geweest voor een colonoscopie? Moet je dan zelf een afspraak maken of kun je nog deelnemen aan het bevolkingsonderzoek? Krijg je dan automatisch weer een uitnodiging voor het BVO?
- Kun je je ook per keer afmelden? Of word je dan helemaal uit het systeem gehaald?
- Waarom krijg je na een colonoscopie pas na 10 jaar weer een controle?
- Waarom moet je het pakket weggooien als je niet mee doet of net colonoscopie hebt gehad? Waarom kun je het niet inleveren bij de huisarts?

Onderzoek

- 1^e keer wel alles lezen, 2^e keer vooral de foto's van de instructie bekijken om te zien of er iets is veranderd in de test zelf.
- Kun je niet beter een plastic bakje gebruiken als je een wc met een gat hebt?
- Wanneer moet je de ontlasting uiterlijk retour sturen?

Vervolgonderzoek

- Bij vervolgonderzoek: wat is een roesje precies? En wat als een roesje niet lukt?
- Wat als je niemand hebt om mee te nemen naar het vervolgonderzoek (ivm het roesje)?

Uitslag

- Krijg je een vervolgspraak als er bloed is gevonden of moet je die zelf maken?

BVO darmkanker - Vrouwen Surinaamse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Vroeger kreeg je altijd gewoon Bita om dit allemaal te voorkomen. Dat spoelt/wast de viezigheid weg, het reinigt. **Misconceptie: Bita helpt om darmkanker te voorkomen / als je Bita gebruikt hoeft je niet deel te nemen aan het BVO**
- In het nieuws zeggen ze dat kanker bij bepaalde groepen meer voorkomt - lager opgeleiden, of armen - waarom zeggen ze dat? **Misconceptie: ze geven lager opgeleiden/armen de schuld dat ze vaker kanker hebben**

Onderzoek

- Je moet wel goed lezen, want je hebt maar 1 buisje.
- Klopt het dat er op meer wordt getest dan ze vertellen? Zoals bijvoorbeeld op HIV, maar dat ze de uitslag dan niet vertellen? **Misconceptie: er wordt op meer getest dan alleen op de aanwezigheid van bloed in de ontlasting.**

(Risico op) darmkanker

- Helpt het om af en toe je darmen te reinigen? Net als de afvalbak? **Misconceptie: als je regelmatig je darmen reinigt is het niet nodig om deel te nemen aan het BVO**
- Wat wordt bedoeld met darmklachten?

BVO darmkanker - Vrouwen Turkse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Moslim mannen denken van achter zo'n slangetje is gay

Uitnodiging/praktisch

- Wat is een QR-code en hoe werkt het scannen van een QR-code?

Uitslag

- Ze zeggen dat uitslag na 2 weken komt, maar in brief stond 10 dagen. Wat is het nu?

BVO darmkanker - Vrouwen Marokkaanse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Is het ook voor mensen zoals ik, of alleen voor degenen met een Nederlandse achtergrond? (Ze zien geen vrouw met een hoofddoek bij de informatie)
Misconceptie: het BVO is niet voor iedereen, maar voor bepaalde groepen

Onderzoek

- Is het bevolkingsonderzoek een slangetje van achteren? En moet je dat dan zelf thuis doen? **Misconceptie: het BVO is een colonoscopie en die moet je dan zelf thuis uitvoeren.**
- Wat is troebel? (nav de illustratie van hoe je het onderzoek met doen)

(Risico op) darmkanker

- Is bloed in de ontlasting soms ook normaal?

BVO darmkanker - Mannen Nederlandse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Waarom krijg je soms geen uitnodiging meer terwijl dat wel zou moeten?
- Wordt er bijgehouden als je niet hebt meegedaan?
- Als je al veel andere gezondheidsproblemen hebt is het dan nog wel zinvol om mee te doen? Zou je nog wel mee moeten doen als je geen behandelingen wilt voor (uitgezaaide) kanker?
- Hoe werkt het BVO precies? Je krijgt een uitnodiging en doet een test en wat gebeurt er dan?
- Waar kun je terecht met je vragen? Bellen, dan kunnen ze je nog niet altijd helpen. En mailen dan weet je niet hoe lang het duurt tot er een reactie komt.

(Risico op) darmkanker

- Zijn die adviezen over roken, alcohol, rood vlees, weinig groenten/fruit wel waar?

Bekendheid

- Kan de huisarts mensen niet wijzen op het bevolkingsonderzoek?

BVO darmkanker - Mannen Surinaamse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Speelt geld een rol bij de maximum leeftijd dat je mee mag doen aan het BVO?
Misconceptie: screening levert altijd voordeel op (in elk geval meer voordeel dan nadeel)
- Speelt de huisarts een rol bij het BVO?
- Hoeveel mensen doen er mee aan het bvo darmkanker?
- Kun je de kosten ergens vergoed krijgen als je weinig geld hebt? Bijvoorbeeld via de gemeente?

Onderzoek

- Moet je het niet aangetekend versturen? Duurt het anders niet te lang?

(Risico op) darmkanker

- Wat is de rol van natuurlijke geneeswijzen in het voorkomen van darmkanker?
Misconceptie: Natuurlijke geneeswijzen kunnen darmkanker voorkomen / bij het gebruiken van natuurlijke geneeswijze is deelname aan het BVO niet nodig.
- Wat is de rol van voedsel (met name kruiden, pittig eten, en hygiëne) in het ontstaan van darmkanker?
- Is het wetenschappelijk bewezen dat het eten van groente helpt om darmkanker te voorkomen?
- Helpt Oso Dresi (traditionele Surinaamse kruidenmiddelen) om kanker te voorkomen?
Misconceptie: Gebruik van Osi Dresi kan darmkanker voorkomen / Bij gebruik van Osi Dresi hoeft je niet deel te nemen aan het BVO.
- Is het telefoonnummer om te bellen gratis?

BVO darmkanker - Mannen Turkse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Hoe vaak komt darmkanker voor?
- Ze zeggen dat ze van uit het geloof zo gezond mogelijk moeten leven; niet roken en dat je medicijnen wel moet gebruiken. Onderzoek zoals screening zou je vanuit je geloof wel mee moeten doen.

Onderzoek

- Kun je je buisje ook aan iemand anders geven?

(Risico op) darmkanker

- Hoe lang duurt het voordat een poliep darmkanker wordt?
- Welke rol kan Hijama Cuppping / Hacamat spelen bij het voorkomen van darmkanker? (Dit is een alternatieve, niet wetenschappelijk bewezen of onderbouwde therapie waarbij koppen op de huid worden gezet en vacuüm getrokken. Dit wordt gedaan ter bestrijding van gezondheidsklachten, met name in Arabische culturen.) **Misconceptie: Gebruik van Hijama Cuppping / Hacamat kan darmkanker voorkomen / Bij gebruik van Hijama Cuppping / Hacamat hoeft je niet deel te nemen aan het BVO**
- Gaat het om kanker in de dikke darm?
- Hoe moet je een nieuwe test aanvragen als datum is verstreken?
- Link leggen met paarse envelop in een filmpje of flyer, zodat het duidelijk is waar het over gaat.
- Hoe moet je een QR-code gebruiken?

BVO darmkanker - Mannen Marokkaanse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

Algemeen BVO

- Waarom alleen screening op darmkanker en niet op andere dingen?
- Wie doet het onderzoek? GGD Amsterdam? Of is het een laboratorium van AmsterdamUMC?
- **Waarom is het belangrijk om vroeg te testen/weten of je darmkanker hebt?**
Misconceptie: als je kanker hebt is er niet veel meer aan te doen / overlijdt je er aan.

Onderzoek

- **Als er wordt gekeken naar bloed in de ontlasting kunnen ze dan ook andere dingen zien in het bloed? Bijv of je op een andere plek kanker hebt?** **Misconceptie: het bloed wordt onderzocht i.p.v. dat er wordt gekeken naar de aanwezigheid van bloed**

(Risico op) darmkanker

- Hoe vaak komt darmkanker voor?
- Wat is je dikke darm? Heb je dan een dikkere darm?
- Kun je van insuline ook kanker krijgen? Loop je dus meer risico als je diabetes patiënt bent?
- Wat gebeurt er als je darmkanker hebt? Gaan ze dan knippen in je darm?
Misconceptie: als blijkt dat je darmkanker hebt halen ze een stuk van je darm weg
- Is kanker besmettelijk? En wat betekent erfelijk? En wat overdraagbaar?
Misconceptie: omgaan met iemand met darmkanker kan ervoor zorgen dat je zelf ook darmkanker krijgt.
- Zijn er twee types kanker: vrouwtjes en mannetjes kanker?

BVO baarmoederhalskanker

Vrouwen BVO baarmoederhalskanker - iedereen

Algemeen BVO

- Voor wie is het bevolkingsonderzoek?
- Is het alleen voor als je klachten hebt?
Misconceptie: Het BVO is voor mensen met klachten
- Wat zijn de voordelen om je te laten testen?
- Wat zijn de nadelen van deelnemen aan de test?
 - o Kun je er fysieke schade aan ondervinden?
 - o Kun je juist een ziekte krijgen van meedoen aan het onderzoek? **Misconceptie: het spul wat op een zelftest/uitstrijkje zit kan juist zorgen dat je een ziekte (kanker) krijgt**
 - o Kan het schade aan je baarmoeder geven?
 - o Kun je onvruchtbaar worden doordat de test schade aan je baarmoeder geeft?
Misconceptie: deelname aan het BVO kan ervoor zorgen dat je geen kinderen meer kunt krijgen
- Hoe doe je mee aan het onderzoek?
- Betekent een positieve uitslag dat je kanker hebt? **Misconceptie: het BVO is er om vast te stellen dat je al baarmoederhalskanker hebt i.p.v. opsporen van een voorstadium**
- Wat wordt bedoeld met dat meedoen baarmoederhalskanker kan voorkomen?
Misconceptie: als je meedoet met het BVO en je krijgt een negatieve uitslag dan heb je kanker
Waarom is het belangrijk om er op tijd bij te zijn / dat het in een vroeg stadium wordt ontdekt? Misconceptie: als je kanker hebt is er niet veel meer aan te doen.
- Wat gebeurt er als blijkt dat je baarmoederhalskanker hebt? Krijg je dan bestraling? Of moet dan je hele baarmoeder worden weggehaald?
- Is het gratis?
- Wat zijn ervaringen van anderen? Overwegingen om wel of niet mee te doen bijvoorbeeld?

Hoe vaak en leeftijdsgrenzen

- Wie ontvangt wel en geen uitnodigingsbrief?
- Wanneer mag ik meedoen?
- Hoe vaak krijg je een uitnodiging?
- Waarom ontvangen sommigen geen brief?
- Waarom begint het pas bij 30 jaar? Als je jonger bent groeit kanker toch juist sneller? **Misconceptie: jongeren hebben meer kans op kanker**
- Waarom zit er 5 jaar tussen?
- Mag je tussendoor ook zelf gratis het onderzoek aanvragen?
- Waarom moet je soms lang (een jaar) wachten voordat je weer een uitstrijkje krijgt als er HPV is gevonden?

Onderzoek en zelftest/uitstrijkje

- Waar kijken ze precies naar met het onderzoek?
- Waar wordt op getest?
- Doet het onderzoek pijn?
- Wat is het verschil tussen een uitstrijkje en een zelftest?
- Hoe verloopt het proces bij beide testen?
- Kijken ze bij de huisarts verder dan bij de zelftest?
- Is de uitspraak dat de uitslag niet 100% zeker is meer van toepassing op de zelftest dan op het uitstrijkje bij de huisarts? **Misconceptie: het is betrouwbaarder om deel te nemen via een uitstrijkje**
- Wat zijn ervaringen van anderen die via uitstrijkje of zelftest hebben meegedaan?

Uitstrijkje

- Krijg ik een vrouwelijke arts?
- Waarom is bij een uitstrijkje een eendenbek nodig? Kan het niet zonder eendenbek?
- Als je een uitstrijkje laat maken kijken ze dan ook of ze een tumor zien?
- Wordt er ook een biopt/stukje weefsel weggenomen bij uitstrijkje? **Misconceptie: er wordt weefsel weggenomen bij een uitstrijkje**
- Waarom doet het pijn als er een uitstrijkje wordt gemaakt?
- Is een uitstrijkje betrouwbaarder? **Misconceptie: het is betrouwbaarder om deel te nemen via een uitstrijkje dan via een zelftest**
- Is een uitstrijkje beter?
- Heb je met een uitstrijkje sneller de uitslag?

Zelftest

- Is de zelftest wel betrouwbaar? **Misconceptie: de zelftest is niet betrouwbaar / grote kans op een verkeerde uitslag bij deelname via de zelftest**
- Hoe moet je de zelftest afnemen / gebruiken?
- Hoe weet ik of ik de zelftest goed heb gedaan? **Misconceptie: het uitvoeren van de zelftest is moeilijk**
- Kan ik de verkeerde uitslag krijgen omdat ik de test niet goed heb gedaan?
- Hoe weet ik dat het met zelfafnametest goed gaat met de post / dat het aankomt bij het lab?

Uitslag

- Wat kunnen de mogelijke uitslagen zijn?
- Hoe verloopt het proces na een test?
- Waarom moet je 4 weken wachten op de uitslag?
- Wat gebeurt er als je afwijkende cellen hebt?
- Wat betekenen de verschillende PAP uitslagen?
- Wat gebeurt er bij de verschillende PAP uitslagen?
- Wat zijn de ervaringen van anderen na het ontvangen van de verschillende uitslagen?

(Risico op) baarmoederhalskanker

- Hoe ontstaat baarmoederhalskanker?
- Wat zijn risicofactoren om het te krijgen?
- Waarom heeft de ene vrouw meer kans op baarmoederhalskanker dan de andere?
- Heb je meer kans op baarmoederhalskanker als er andere kankersoorten in de familie voorkomen? **Misconceptie: dat kanker één ziekte is en daardoor allerlei soorten kanker samenhangen**

- Voel of merk je het als je afwijkende cellen of baarmoederhalskanker hebt?
- Op welke klachten moet je letten? / Met welke klachten moet je naar de huisarts?
- **Is baarmoederhalskanker erfelijk / genetisch?** **Misconceptie: dat baarmoederhalskanker erfelijk is**
- Is baarmoederhalskanker seksueel overdraagbaar?
- Wat is HPV?
- Hoe krijg je HPV?
- Hoe groot is de kans dat je HPV hebt? / Hoeveel mensen hebben HPV?
- **Voel of merk je dat je HPV hebt?** **Misconceptie: je kunt zelf merken of je HPV hebt**
- **Wat zijn de symptomen van HPV?** **Misconceptie: je kunt zelf merken of je HPV hebt**
- Hoe kun je van HPV baarmoederhalskanker krijgen? Hoe verloopt dat proces?
- Hoe lang duurt het voordat HPV kanker wordt?
- Hoe lang blijft het HPV-virus in je lichaam? / Kan het HPV-virus ook lang inactief in je lichaam zijn?
- Kun je door een virus kanker krijgen?
- **Is HPV erfelijk?** **Misconceptie: dat HPV erfelijk is**
- Is HPV seksueel overdraagbaar?
- Is HPV een SOA?
- Is de kans op HPV kleiner als je monogaam bent?
- Kun je het virus ook op andere manieren krijgen?
- **Heb je meer kans op baarmoederhalskanker als je koortslip hebt? Of als je een keer iets anders hebt gehad met HPV (wrat aan voet bijv)?** **Misconceptie: als je een koortslip hebt (gehad) heb je meer kans op baarmoederhalskanker**
- Link tussen HPV-vaccinatie en baarmoederhalskanker en het BVO is niet bekend

BVO baarmoederhalskanker – Nederlandse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- **Waarom wordt er niet vaker gescreend, zoals bijvoorbeeld elk jaar? Heeft dit met bezuinigingen en personeelstekorten te maken?** **Misconceptie: meer screenen is voor iedereen beter.**
- **Ben je als je mee hebt gedaan 5 jaar safe? Of is het een momentopname?** **Misconceptie: het testen op HPV is een momentopname en zegt niet zoveel, het kan zijn dat je het een paar weken later wel hebt**
- **Hoeveel vertrouwen kun je in de uitslag hebben? Kan het een maand later mis zijn?** **Misconceptie: het testen op HPV is een momentopname en zegt niet zoveel, het kan zijn dat een paar weken later wel baarmoederhalskanker hebt**
- Is het echt waar dat als je veel seksueel contact hebt je kans op baarmoederhalskanker groter is?
- **Komt baarmoederhalskanker door poliepen die in de baarmoeder groeien?** **Misconceptie: baarmoederhalskanker komt door poliepen**
- **Klopt het dat als je klachten hebt je er iets mee moet doen? Ook als je mee hebt gedaan aan het BVO?** **Misconceptie: ik hoef met klachten niet naar de huisarts als ik mee heb gedaan met het BVO**
- Stel je voor: je hebt HPV gehad en je lichaam ruimt het op. Heb je daarna alsnog meer kans omdat je het al hebt gehad? Verhoogt dat je kans?
- Waarom wordt er bij seksuele voorlichting op scholen niet over HPV gesproken?
- BVO is voor 'hun' en niet voor ons. Ze willen informatie, onderzoek.

BVO baarmoederhalskanker– Marokkaanse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Kunnen ontstekingen kanker veroorzaken? Misconceptie: kanker kan door ontstekingen komen
- Kunnen langdurige cystes baarmoederhalskanker veroorzaken? Misconceptie: cystes in de baarmoeder kunnen baarmoederhalskanker veroorzaken.
- Hoe betrouwbaar is de uitslag van de test? Kan het zijn dat ik toch kanker of HPV heb terwijl de test aangeeft van niet?
- Is de kans groot dat ik thuis de zelftest verkeerd doe? Misconceptie: het uitvoeren van de zelftest is ingewikkeld
- Zit er al 'iets' op de zelftest waardoor ik juist kanker kan krijgen van de zelftest? Misconceptie: door deelname aan het BVO kun je juist kanker krijgen

BVO baarmoederhalskanker – Turkse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Waar kan ik aanvragen dat ik mee mag doen met het BVO?
- Heb je op oudere leeftijd meer kans om baarmoederhalskanker te krijgen en is het dus voor oudere vrouwen belangrijker om mee te doen? Misconceptie: het is voor oudere vrouwen belangrijker om deel te nemen aan het BVO dan voor jongere vrouwen
- Hoe kan het dat je minder kans hebt om baarmoederhalskanker te krijgen als je deelneemt aan het BVO? Misconceptie: het BVO is om de kanker op te sporen i.p.v. het te voorkomen
- Komt baarmoederhalskanker door bacteriën? Misconceptie: baarmoederhalskanker komt door bacteriën.
- Kun je HPV ook krijgen als je niet getrouwd bent? Misconceptie: HPV kun je niet krijgen als je niet getrouwd bent (en geen gemeenschap hebt met een man).
- Heeft het wel zin om mee te doen aan het onderzoek als je getrouwd bent?
- Betekent het dat mijn man is vreemdgegaan als ik HPV heb? Misconceptie: mijn man is (recentelijk) vreemdgegaan als ik HPV heb
- Hoe kan het dat iemand die wel heeft meegedaan aan het BVO en waarbij alles goed was uiteindelijk wel PAP3 heeft?
- Is 900 vrouwen met baarmoederhalskanker wel echt veel? Is het dan wel nodig om te testen?

BVO baarmoederhalskanker – Surinaamse groep

Aanvullende vragen/onderwerpen die leven bij deze groep

- Komt er tegenwoordig meer baarmoederhalskanker / HPV voor? Of weten we er nu meer over?
- Komt HPV bij sommige mensen meer voor?
- Hoe kom je eigenlijk aan een koortslip?
- Wordt er ook voorlichting aan kinderen en tieners gegeven over HPV, vaccinatie en het BVO?
- Waarom moet je de zelftest opsturen? Kan het niet net als bij Corona dat je zelf al kunt zien of je HPV hebt?
- Is er een video met uitleg over hoe je de zelftest moet gebruiken?
- Waarom is er geen informatie in het Spaans / Papiaments?
- Wat gebeurt er met je gegevens en registratie?
- Wat gebeurt er met de rest van het lichaamsmateriaal?
- Wordt het DNA bewaard en wordt er verder (wetenschappelijk) onderzoek mee gedaan? Misconceptie: Er wordt bij een zelftest/uitstrijkje ook naar je DNA gekeken en dit wordt verder gebruikt voor andere onderzoeksdoeleinden.